

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3480/2021. (XI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Miskolci Törvényszék 7.Bpkf.942/2020/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Miskolci Törvényszék 7.Bpkf.942/2020/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó a támadott bírósági határozat alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) és (2) bekezdései, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján tartotta megállapíthatónak.
- [2] Az alkotmányjogi panasz előzményei, valamint az indítványozó kifogásai az indítvány és annak kiegészítése alapján az alábbiak szerint foglalhatók össze.
- [3] A Miskolci Járásbíróság 2019. január 30-án kelt és a Miskolci Törvényszék 7.Bpkf.338/2019/5. számú határozatával 2019. május 29-én véglegessé vált 38.Bpk.2393/2018/2. számú ítéletével összbüntetésbe foglalta az indítványozó alábbi két szabadságvesztés büntetését: a Debreceni Városi Bíróság 38.B.712/2001/101. számú ítéletével kiszabott és a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 3.Bf.649/2005/4. számú ítéletével jogerős 1 év 6 hónap börtönbüntetést (elkövetési idő: 1997.); és a Miskolci Városi Bíróság 38.B.666/2008/12. számú jogerős ítéletével kiszabott 1 év 8 hónap börtönbüntetést (elkövetési idő: 1996.).
- [4] Az indítványozó utóbb a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) alapján – lényegét tekintve – utólagos összbüntetésbe foglalás iránt terjesztett elő indítványt. Abban kérte, hogy a bíróság helyezze hatályon kívül a Miskolci Járásbíróság 38.Bpk.2393/2018/2. számú ítéletét és ismét folytassa le az összbüntetési eljárást a fenti két szabadságvesztés vonatkozásában.
- [5] A Miskolci Járásbíróság ezt követően meghozott 38.Bpk.2069/2020/2. számú végzésében az indítványozó utólagos összbüntetésbe foglalás iránti indítványát elutasította. Megállapította a Járásbíróság, hogy a 38.Bpk.2393/2018/2. számú ítéletben a bíróság az összbüntetésbe foglalásról a törvénynek megfelelően rendelkezett. A bíróság ugyanis az 1/2020. (I. 2.) AB határozatot (a továbbiakban: Abh.) is figyelembe véve alkalmazta eljárásában az összbüntetésbe foglalás során a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) szabályai helyett a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) rendelkezéseit.
- [6] Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Miskolci Törvényszék 7.Bpkf.942/2020/4. számú végzésével a Miskolci Járásbíróság 38.Bpk.2069/2020/2. számú végzését helybenhagyta. Az indokolásban a másodfokú bíróság kitért ugyanakkor arra, hogy a Járásbíróság a fellebbezéssel támadott végzésben tévesen utalt arra, hogy a 38.Bpk.2393/2018/2. számú összbüntetési ítélet meghozatalára a régi Btk. alapján került sor. Azt ugyanis a Miskolci Törvényszék 7.Bpkf.338/2019/5. számú határozatával korrigálta, és az összbüntetésbe foglalás során a Btk. szabályait alkalmazta (Indokolás [6]). Megállapította továbbá a másodfokú bíróság, hogy az Abh. rendelkezésének és megállapításainak a konkrét ügyben nincs relevanciája, mivel a Miskolci Járásbíróság 38.Bpk.2069/2020/2. számú végzése a Miskolci Törvényszék 7.Bpkf.942/2020/4. számú végzésével 2019. május 29-én, tehát azt megelőzően vált véglegessé, hogy az Abh. által megsemmisített 2/2019. Büntető jogegységi határozat (a továbbiakban: BJE) megszületett volna. Így a BJE *ex tunc* hatályú megsemmisítése sem hatott ki az indítványozó összbüntetési határozataira. (Indokolás [7]) Emellett a másodfokú bíróság a régi Btk. és a Btk. szabályainak a Btk. 2. §-án alapuló összevetésével azt is megállapította, hogy az indítványozó esetében a Btk. szabályai a kedvezőbbek, mivel azok teszik lehetővé a korábbi feltételes szabadságra bocsátást. Erre tekintettel a másodfokú bíróság nem látott okot az összbüntetési határozat hatályon kívül helyezést eredményező felülvizsgálatára (Indokolás [11]–[12]).

- [7] 2. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírósági döntések sértik a visszaható hatály tilalmát, a hátrányos megkülönböztetés tilalmát és a tisztességes eljáráshoz való jogot is. Úgy véli ugyanis, hogy az utólagos összbüntetési indítványa alapján eljáró bíróságok annak ellenére nem a régi Btk., hanem a Btk. alapján foglalták összbüntetésbe a korábbi büntetéseit, hogy a régi Btk. szabályai alkalmazásával enyhébb büntetést kaphatott volna.
- [8] Hozzátette az indítványozó, hogy ha az általa elkövetett cselekményeket egy eljárásban bírálták volna el, a halmazati büntetést a régi Btk. alapján szabták volna ki vele szemben. Ez a büntetés pedig megítélése szerint rá nézve kedvezőbb lett volna. Kifejtette továbbá az indítványozó, hogy az Alkotmánybíróság által megsemmisített jogszabályi rendelkezésnek megfelelő bírói gyakorlat szintén alaptörvény-ellenes.
- [9] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmét az indítványozó arra alapította, hogy a Miskolci Törvényszék 7.Bpkf.338/2019/5. számú határozatában a Btk. összbüntetési szabályait alkalmazta, és az indítványozó szerint ezzel a bíróság úgy járt el, „mintha törvényt alkotott volna”. Az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdések sérelme kapcsán az indítványozó kifejtette, hogy hátrányos helyzetben érzi magát azon személyekkel szemben, akiknek 2019. június 25-ét követően foglalták összbüntetésbe a büntetéseit. Végül az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése az indítványozó szerint azért sérült, mert bár az eljáró bíróság felismerte, hogy a régi Btk. alkalmazásának lett volna helye, „mégis inkább az ítéletet nem bántva az indokait igazítja az ítélethez” (indítványkiegészítés 6. oldal).
- [10] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [11] A befogadhatóság feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány az alábbiak szerint nem volt befogadható.
- [12] 3.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet előterjeszteni.
- [13] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megállapítja, hogy jelen ügyben a Miskolci Törvényszék 7.Bpkf.942/2020/4. számú végzése tekinthető olyan bírósági döntésnek, amely ellen az Abtv. 27. §-a értelmében helye volt alkotmányjogi panasz előterjesztésének.
- [14] 3.2. Részben tesz eleget az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében a határozott kérelemmel összefüggésben rögzített feltételeknek. Az indítványozó beadványában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §) és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, XV. cikk (1) és (2) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés]. Meghatározta az Alkotmánybíróság által vizsgálandó konkrét bírósági határozatokat, valamint kifejezett kérelmet fogalmazott meg a megsemmisítésükre. Megjelölte továbbá az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét. Nem adott elő ugyanakkor az indítványozó sem az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésével, sem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben olyan alkotmányjogilag értékelhető indokolást, amely érdemi vizsgálat alapjául szolgálhatott volna. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ilyen indokolás hiányában az indítványi elem nem alkalmas érdemi elbírálásra {3075/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [19]; 3231/2016. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [26]}. Erre tekintettel az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos indítványi elemeket az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálta.
- [15] Az indítványozó által hivatkozott alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben utal az Alkotmánybíróság arra is, hogy az Alaptörvény hatálybalépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, mely szerint a jogbiztonság önmagában nem Alaptörvényben biztosított jog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]; 3322/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [10]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3324/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [11]; 3314/2017. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [15]} – lehet alapítani. Mivel az indítványozó kifogása a fentiek szerint megjelölt egyik kivételes eset, a visszaható hatály tilalma körébe tartozik, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben helye volt a befogadhatóság további vizsgálatának.

- [16] 3.3. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltétele, hogy az indítvány a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [17] Az indítványozónak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével kapcsolatos kifogásait az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság a következőképpen értékelte.
- [18] Az indítványozói felvetésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d)* pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [19] Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [20] A konkrét indítvány kapcsán az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Miskolci Törvényszék az Alkotmánybíróság releváns határozatainak – különösen a 10/2018. (VII. 18.) AB határozat, a 3360/2018. (XI. 28.) AB határozat és az Abh. – megállapításaira figyelemmel járt el. Azoknak megfelelően a Btk. 2. §-a alapján mérlegelte, hogy az indítványozó esetében melyik büntető törvénykönyv szabályainak az alkalmazása a kedvezőbb az összbüntetésbe foglalás során. És ezen mérlegelés eredményeként döntött a Btk. szabályainak az alkalmazása mellett.
- [21] Annak megítélése, hogy valóban a Btk. szabályai-e a kedvezőbbek az indítványozóra nézve, nem alkotmányossági kérdés, hanem a rendes bíróságok hatáskörébe tartozó szakjogi kérdés. Így annak felülbírálatára az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre.
- [22] Az Alkotmánybíróság ezért úgy ítélte meg, hogy az indítványozó által megfogalmazott kifogások alapján nem állapítható meg az Abtv. 29. §-a értelmében vett, a Miskolci Törvényszék támadott döntését érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, és nem merül fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés sem.
- [23] 4. Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek, és az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjaira figyelemmel visszautasította.

Budapest, 2021. november 9.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/690/2021.

